

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/170/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5418200349
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5418200349.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Gabriely Veselovej a JUDr. Dagmar Cabadajovej, v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. C. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXX, 2/ S. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXX, prechodne bytom V., T. XXX/XX, 3/ C. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXX, 4/ E. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. XXX, žalobcovia 1/-4/ zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s.r.o., so sídlom Dolný Kubín, Radlinského 1727/49, IČO: 36 858 501, proti žalovaným: 1/ H. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. V., M. U. XXXX/XX, 2/ C. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. V., M. U. XXXX/XX, žalovaní 1/ a 2/ zastúpení JUDr. Michalom Brožom, advokátom so sídlom v C., A. F. X., 3/ Generali Poist'ovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Lamačská cesta 3/A, IČO: 35 709 332, zastúpenej spoločnosťou MST PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Laurinská 5, IČO: 36 861 545, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalovaného 3/ a o späťvzatií odvolania žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/14/2018-257 zo dňa 13.12.2018, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdzuje, s výnimkou výroku V., v ktorom súd vo zvyšnej časti žalobu žalobcov v 1/ - 4/ rade zamietol a v tejto časti ponecháva rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

Odvolacie konanie o odvolaní žalovaného v rade 1/ zasať v u je v dôsledku späťvzatia odvolania.

Žalobcom v rade 1/ až 4/ priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rade 3/ v celom rozsahu (100%).

O výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 30.000,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť ostatných žalovaných. Žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 24.000,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť ostatných žalovaných. Žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 26.000,- eura do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť ostatných žalovaných. Žalovaní v 1. až 3. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 4. rade sumu 28.000,- eura do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť ostatných žalovaných. Vo zvyšnej časti súd žalobu žalobcov v 1. až 4. rade zamietol. Žalobcovia v 1. až 4. rade majú voči žalovaným v 1. až 3. rade právo na plnú náhradu

trov konania, a to z prisúdených súm, ktoré sú im žalovaní v 1. až 3. rade povinní nahradiť spoločne a nerozdielne.

Žalobou, doručenou na okresný súd dňa 28.02.2018, žalobcovia žiadali, aby boli žalovaní v 1/ až 3/ rade zaviazaní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy 35 000,- eur, žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy 30.000,- eur, žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy 30.000,- eur a žalobkyni 4/ náhradu nemajetkovej ujmy 35.000,- eur. Na základe vykonaného dokazovania, vychádzajúc tiež z nesporných skutkových tvrdení strán, súd zistil nasledovný skutkový stav. Dňa 26.10.2016 zaviniel žalovaný v 1/ rade osobným motorovým vozidlom zn. Volkswagen Phaeton, EČV: DK573AV dopravnú nehodu, pri ktorej zomrela F. Y., nar. XX.XX.XXXX. V čase nehody bolo predmetné vozidlo poistené u žalovaného v 3. rade, keď poisťnú zmluvu žalovaný v 3. rade uzavrel so žalovaným v 2. rade, pričom predmetom zmluvy bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou daného motorového vozidla (potvrdenie o uzavretí poisťnej zmluvy na č.l. 179 spisu). Za spáchanie prečinu usmrtenia Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uložil žalovanému 1/ rozsudkom č.k. 1To/85/2017-276 zo dňa 05.09.2017 trest odňatia slobody vo výmere 2 roky so zaradením obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia a súčasne mu uložil trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na dobu 8 rokov (rozhodnutia na č.l. 11 až 19 spisu). Zomrelá F. Y. bola manželkou žalobcu v rade 1/ a matkou žalobcov v 2. až 4. rade. Žalobca stratil matku svojich detí a svoju dlhoročnú partnerku, keď manželstvo s ňou uzavrel XX.XX.XXXX a toto zaniklo jej smrťou práve v deň 25. výročia ich sobáša. Žalobca v 2. rade stratil svoju matku vo veku 24 rokov, žalobca v 3. rade vo veku 21 rokov v I. ročníku vysokoškolského štúdia a žalobkyňa v 4. rade vo veku 16 rokov, počas štúdia na gymnáziu. F. Y. žila v spoločnej domácnosti so žalobcami v 1., 3. a 4. rade, keď žalobca v 2. rade býval v V., kde mu rodičia zakúpili byt, iniciátorkou toho bola jeho matka. Ujma bola pritom vyvolaná smrťou, ktorá nastala v príčinnej súvislosti so skutkom, ktorého sa dopustil žalovaný v 1/ rade a za ktorý bol odsúdený. Tento skutok má pritom povahu neoprávneného zásahu, aký má na mysli ust. § 13 Občianskeho zákonníka. Okresný súd vychádzal z rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 1T/40/2017-244 zo dňa 14.06.2017, právoplatného vo výroku o vine v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 1To/85/2017-276 zo dňa 05.09.2017, že žalovaný 1/ spôsobil dopravnú nehodu, pričom v priamej príčinnej a časovej súvislosti s touto nehodou utrpela manželka žalobcu v 1. rade a matka žalobcov v 2. až 4. rade zranenia, následkom ktorých na mieste podľahla. Z uvedeného trestného rozhodnutia súčasne vyplýva aj príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1/ a smrťou F. Y., čím je daná príčinná súvislosť medzi týmto protiprávnym konaním (neoprávneným zásahom) a ujmom, ktorá vznikla jednotlivým žalobcom. Po zistení, že sa žalovaný 1/ dopustil neoprávneného zásahu do práva žalobcov na súkromie (a v jeho rámci práva na rodinný život) a po konštatovaní vzniku ujmy na strane žalobcov sa okresný súd, vzhľadom na obranu žalovaného 2/ zaoberal tým, či je v spore vecne pasívne legitimovaný aj žalovaný 2/. Súd pri tom dospel k záveru, že tomu tak je. Z vykonaného dokazovania totiž vyplýva, že žalovaný 2/ bol v čase predmetnej nehody prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorým bola nehoda a tým aj jej následky spôsobené. V danom prípade žalobcovia podali žalobu nielen voči pôvodcovi neoprávneného zásahu, teda vinníkovi dopravnej nehody a tiež voči prevádzkovateľovi auta, ktorým bola nehoda a neoprávnený zásah spôsobené, ale aj voči poisťovni, s ktorou mal tento prevádzkovateľ uzavretú zmluvu, predmetom ktorej bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým bola spôsobená daná dopravná nehoda. Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v § 15 ods. 1 zakotvuje tzv. priamy nárok poškodeného, keď umožňuje poškodenému uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi s tým, že poškodený je tento nárok povinný preukázať. Okresný súd konštatoval, že Ústavný súd SR a väčšina slovenských krajských súdov vychádza z právneho názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy spadá do poisťného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z. z., čo odôvodňuje pasívnu legitimáciu poisťovní v takomto type sporu. Naproti tomu senáty Najvyššieho súdu SR 3 Cdo, 4Cdo a 8Cdo a senáty Krajského súdu v Žiline 7Co a 9Co vychádzajú z právneho názoru opačného. Najvyšší súd SR a Ústavný súd SR predstavujú najvyššie súdne autority v Slovenskej republike, pričom ak sú ich právne názory na riešenie že istej otázky rozdielne, bolo potom na okresnom súde, ku ktorému z názorov (výkladov) sa pripojí a ku ktorému nie. Okresný súd sa pritom priklonil k právnenému názoru (výkladu) Ústavného súdu SR (sp. zn. I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.08.2016 a sp. zn. III.ÚS 666/2016 zo dňa 16.10.2016). Vychádzajúc z uvedeného súd dospel k záveru, že žalovaný 3/ je v spore, s poukazom na ust. § 15 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. pasívne vecne legitimovaný. Námietku týkajúcu sa nedostatku tejto legitimácie tak súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Nakoľko súd uzavrel, že v spore sú pasívne vecne legitimovaní žalovaný 1/, aj žalovaný 2/ a tiež žalovaný 3/, tak v nadväznosti na to ich zaviazal na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom v 1. až 4.

rade v ich vzájomnom pomere spôsobom, ktorý uviedli žalobcovia v 1. až 4. rade v podaní zo dňa 04.05.2018, t.j. tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných. Súd totiž žalobou v pôvodnom znení, ohľadne toho, že žalovaní v 1/ až 3/ rade sú povinní plniť „spoločne a nerozdielne“ viazaný nebol. Po kladnom vyriešení otázky pasívnej vecnej legitímácie vo vzťahu ku všetkým žalovaným sa okresný súd zaoberal stanovením výšky primeraného peňažného zadostučinenia podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože tak ako žalobcovia, aj súd dospel k záveru, že iná forma právnej ochrany uvedená v ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tomto prípade neprichádza do úvahy. Žalobcovia sa nemôžu domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, pretože v danej veci išlo o zásah jednorazový, ktorého následky sa nijako odstrániť nedajú a morálne zadostučinenie vo forme ospravedlnenia sa javí ako nepostačujúce s ohľadom na vysokú intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov. Výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd, riadiac sa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určil s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Berúc do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti, súd dospel k záveru, že v súvislosti s ujmom vzniknutou žalobcovi 1/ v dôsledku smrti jeho manželky je primeraná náhrada nemajetkovej ujmy 30.000,- eur. F. Y. zomrela v 25. roku manželstva so žalobcom v 1/ rade, ich vzťah bol plnohodnotný, harmonický. Pokiaľ ide o žalobcu 2/, podľa názoru súdu, strata matky, resp. rodiča je v čase, keď človek ešte nemá sám deti, stratou najväčšou. Matka sprevádza svoje dieťa životom aj po tom, čo dospeje a má svoju rodinu. Na rozdiel od žalobcov 3/ až 4/ však prežívanie tejto straty muselo byť u žalobcu 2/ nevyhnutne v inej intenzite, pretože žalobca 2/ v čase smrti matky už viedol samostatný život mimo domova. Naproti tomu žalobcovia v 3/ a 4/ rade s matkou v čase pred jej smrťou žili v spoločnej domácnosti, boli (a sú) študenti, ktorí prišli nielen o milovanú a rozhodujúcu osobu vo svojom živote, ale museli sa vypoariadať s každodennými povinnosťami, ktoré im pribudli a najmä ostali žiť v prostredí, ktoré im matku dennodenne pripomína, čo ich traumou zvyšuje. Súd preto žalobcovi v 2/ rade priznal titulom nemajetkovej ujmy sumu 24.000,- eur, žalobcovi v 3/ rade sumu 26.000,- eur a žalobkyňi v 4/ rade sumu 28.000,- eur, keď súd zobral do úvahy, že žalobkyňa v 4/ rade, na rozdiel od svojich bratov, stratila svoju matku ešte ako maloletá, vo veku dospievania. Pokiaľ ide o rozhodovaciu prax slovenských súdov ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej deťom smrťou rodiča, okresný súd uviedol rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co 465/2014 zo dňa 30.07.2015 (priznaná náhrada za smrť otca 33 500,- eura pre každé z dvoch detí), Krajského súdu Trnava sp. zn. 9 Co 423/2012 zo dňa 25.02.2013 (priznaná náhrada 30 000,- eura pre každé z dvoch detí), Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 18/2016 zo dňa 22.06.2016 (priznaná náhrada 23 000,- eura pre každé z dvoch detí), Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 264/2013 zo dňa 28.10.2013 (priznaná náhrada 23 000,- eura pre 1 dieťa), Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/17/2016 (priznaná náhrada za smrť matky 30.000,- eur pre dcéru v maturitnom ročníku). Zhrnúc doteraz uvedené, súd žalobe žalobcov 1/ až 4/ čo do základu vyhovel v celom rozsahu a čo do výšky vyhovel žalobe žalobcov 1/ až 4/ čiastočne, keď žalobu žalobcu 1/ zamietol čo do sumy 5.000,- eur, žalobu žalobcu 2/ čo do sumy 6.000,- eur, žalobu žalobcu 3/ čo do sumy 4.000,- eur a žalobu žalobkyne čo do sumy 7.000,- eur. Vzhľadom na takýto výsledok sporu, súd žalobcom v 1/ až 4/ rade podľa § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalovaným právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, a to z prisúdených súm.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal žalovaný 3/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Podľa názoru žalovaného 3/ Rozsudok zo dňa 13.12.2018 nespĺňa limity zákonného rozhodnutia zadefinované právnou úpravou a judikatúrou súdov. súd prvej inštancie v Rozsudku vec nesprávne právne posúdil, keď sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného v 3/ rade; Rozsudok tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný v 3/ rade má za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil: pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v 3. rade, keď na uvedený skutkový stav aplikoval právne závery Súdneho dvora EÚ obsiahnuté v rozsudku zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 Haasová a vo svojich právnych záveroch sa stotožnil s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR zo dňa 31.07.2017 sp. zn. 6MCdo/1/2016 a Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp. zn. 111. ÚS 666/2016 ohľadne ústavne konformného extenzívneho výkladu pojmu škoda použitého v zákone č. 381/2001 Z. z. Ďalej namieta nesprávne posúdenie súdom prvej inštancie z dôvodu, že pri výklade/interpretácii ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. uprednostnil teleologický, účelový) a historický výklad, na základe ktorého následne vylúčil a spochybnil použitie gramatického a systematického výkladu a tiež namieta) výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznanej jednotlivým žalobcom, keď okresný súd nezohľadnil skutočnosti, akými sú majetkové pomery žalovaného v 1/ rade, vek alebo, žalobcov v 1/ až 4/ rade, žalovaného v 1/ rade a dopad udalosti do duševnej sféry žalovaného v 1/ rade. Na základe všetkých uvedených skutočností navrhuje, aby odvolací súd zrušil napadnutý Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 6C/14/2018 zo dňa 13.12.2018 v celom rozsahu a vrátil vec súdu

prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie a aby zaviazal žalobcov na náhradu trov konania žalovaného v 3/ rade.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie aj žalovaný v 1/ rade, avšak dňa 09.07.2019 bolo okresnému súdu doručené prostredníctvom právneho zástupcu späťvzatie odvolania zo dňa 09.07.2019, preto odvolací súd v zmysle § 369 ods. 3 CSP odvolacie konanie o odvolaní žalovaného v rade 1/ zastavil a ďalej sa týmto odvolaním nezaoberal.

4. Žalobcovia sa k podanému odvolaniu žalovaného 3/ vyjadrili prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Podané odvolanie nepovažujú za dôvodné a s tvrdeniami žalovaného 3/ sa nestotožňujú. Uvádzajú, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 3/ v bodoch 28 až 44 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Názor okresného súdu považujú za správny a v zhode s aktuálnou judikatúrou najvyšších súdnych autorít v Slovenskej republike. Žalobcovia sú názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobcovia sú tiež názoru, že výška súdom priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je primeraná vzhľadom na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo. Odvolací súd žiadajú, aby napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a aby rozhodol, že žalobcovia 1/ až 4/ majú voči žalovanému 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

5. Žalovaný 3/ sa k podaniu žalobcov vyjadril prostredníctvom svojho právneho zástupcu tak, že nesúhlasí s názorom žalobcov. Namietá, že v odôvodnení rozsudku chýbajú úvahy súdu ohľadne hraníc eurokonformného výkladu a že rozhodnutie č. k. 6MCdo/1/2016 Najvyššieho súdu SR považuje za nezákonné. Taktiež namietá výšku nemajetkovej ujmy. Na základe všetkých uvedených skutočností navrhuje, aby odvolací súd zrušil napadnutý Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 6C/14/2018 zo dňa 13.12.2018 v celom rozsahu a vrátil vec súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie a aby zaviazal žalobcov na náhradu trov konania žalovaného v 3/ rade.

6. Žalobcovia sa ešte vyjadrili k podaniu žalovaného 3/. Majú za to, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal aj otázkou erokonformného výkladu. V ostatnom zopakovali svoje doterajšie tvrdenia uvedené vo svojich podaniach.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalovaného v rade 3/ bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s ust. § 219 ods. 3 CSP) rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti. V odvolaniach nenapadnutej časti ponechal napadnuté rozhodnutie nedotknuté.

8. V zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

9. V zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. V zmysle ust. § 387 ods. 3 CSP odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

11. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania strany konania konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 a nasl. CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia,

obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

12. S rozhodnutím súdu prvej inštancie, právnym posúdením veci, ako aj zdôvodnením rozsudku sa odvolací súd plne stotožnil a v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP na tento poukazuje. Odvolateľ k veci samotnej neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie v rozsudku nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový stav a následne prijaté právne závery. Keďže súd prvej inštancie sa vypořiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli uvedené v podanom odvolaní a na ktoré poukazoval odvolateľ aj v priebehu prvostupňového konania, odvolanie nepovažoval odvolací súd za dôvodné, neuznal opodstatnenosť argumentácie odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok okresného súdu odvolací súd potvrdil ako vecne správny.

13. Pre zdôraznenie správnosti rozhodnutia odvolací súd ďalej uvádza nasledovné:

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že pod vecnou legitimitáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v občianskom súdnom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitimitáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitimitácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitimitácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Ak žalobca zažaloval žalovaného, ktorý nie je nositeľom tvrdenej povinnosti, teda nevznikla tomu konkrétnemu žalovanému povinnosť žalobcovi platiť resp. plniť, súd takýto návrh zamietne z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimitácie.

15. Na to, aby sa niekto stal stranou konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide, stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a opačná procesná strana subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitimitácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitimitácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitimitácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitimitácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. (Rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/334/2016 zo dňa 08.03.2017)

16. Odvolací súd dáva do pozornosti, že skúmanie vecnej legitimitácie, či už aktívnej alebo pasívnej, je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, pričom súd vecnú legitimitáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán nenamieta, kde zistenie nedostatku vecnej legitimitácie má za následok zamietnutie žaloby. V danom prípade bolo teda v zmysle uvedeného povinnosťou žalobcov preukázať, že žalovaný 1/ až /3 sú účastníkmi hmotno-právneho vzťahu.

17. Odvolací súd opäť poukazuje na smerodajný názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ÚS III. 666/2016-36), podľa ktorého ústavný súd nespochybňuje, že koncept súčasnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku pri svojom vzniku skutočne vychádzal z pojmu škoda ako materiálneho, a tým aj presne kvantifikovaného postihnutia poškodeného. Naznačuje to i § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk) v relácii k ods. 2 toho istého ustanovenia, podľa ktorého pri škode spôsobenej niektorých trestným činom korupcie sa uhrádza aj nemajetková ujma v peniazoch. Lenže aj v tomto prípade je fakt vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie zásadným prelomom v procese kontinuálneho vývoja právneho poriadku, jeho interpretácie, pretože okrem vnútroštátneho zákonodarcu (ktorý vytvoril

koncept materiálneho poňatia škody v čase, keď integráciu do Európskej únie nebolo možné ani len predpokladať), je doň oprávnený svoju vôľu presadzovať aj únijný normotvorca). Ak teda slovenský zákonodarca do zákonného pojmu škoda použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení teda do rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v zmysle uvedeného zákon nezahrnul aj nemajetkovú ujmu a jej poistné krytie, dostáva sa vzhľadom na záväzný výklad zodpovedajúcich smerníc (v súčasnosti už len konsolidovaná smernica Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škody spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti) do rozporu so zámerom tvorca únijnej právnej regulácie identifikovaným Súdny dvorom. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom okresného súdu, ktorý vyslovil, že je potrebný extenzívny prístup k interpretácii pojmu škoda plynúceho z judikatúry Súdneho dvora. Tento pojem zahŕňa aj pojem nemajetkovej ujmy z titulu občiansko-právnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúcich v zásahu do práva na osobný a súkromný rodinný život spôsobením usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Zo slovného spojenia je zrejmé, že aj v prípade nemajetkovej ujmy ide o škodu. K takémuto poňatiu škody sa mimo iného hlásia aj princípy Európskeho deliktuálneho práva, ktoré definuje škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú zákonom chránených záujmov (Ústavný súd Českej republiky č. k. 642/02). Vo svetle uvedeného eurokomfortného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení potom platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenou prevádzkou dopravného prostriedku, a teda žalovaný je ako poisťovateľ zodpovednosti žalovaného 2/ za škodu pasívne vecne legitimovaným subjektom, ktorému na základe § 15 ods. 1 veta prvá zákona o povinnom zmluvnom poistení vznikla povinnosť uhradiť škodu žalobcom.

18. Základným zmyslom relutárnej náhrady je zmysel satisfakčný, pričom potreba finančnej satisfakcie narastá v priamej úmere s mierou zavinenia pôvodcu zásahu, pretože vyššou mierou zavinenia je vždy neoprávnenosť zásahu do osobnostných práv zosilnená (je zosilnená krivda, za ktorou má príst' zadost'učinenie). V tomto smere je možné dôjsť až k záveru, že v prípade zlého úmyslu (zámeru) na strane pôvodcu neoprávneného zásahu by mal súd svoje odsúdenie nad týmto spoločensky i právne zvlášť odsúdeniahodným správaním vyjadriť práve citeľným určením výšky peňažného zadost'učinenia. Je však potrebné zdôrazniť, že popri vyššie uvedených funkciách náhrady je potrebné skúmať aj ďalšie konkrétne okolnosti každého prípadu, a to ako právne, alebo skutkové, priťažujúce, alebo naopak poľahčujúce. Predovšetkým je potrebné zhodnotiť postoj osoby zodpovednej k spôsobenej škode; inak sa bude napr. hodnotiť snaha zodpovedného o urýchlené vyriešenie náhrady nemajetkovej ujmy, inak jeho obštrukcie, nepriznanie zodpovednosti, a to najmä vo veciach, kde je zavinenie zo strany zodpovedného úplne jasné (napr. bol v trestnom konaní odsúdený, eventuálne bol odsúdený jeho zamestnanec pod.). Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), tak sú a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.), b) vplyv udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby, c) jeho majetkové pomery a d) miera zavinenia, eventuálne miera spoluzavinenia usmrtenej osoby. Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými; ústretové správanie, ospravedlnenie či prejavovaná ľútosť škodcu môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia či vyjadrená bezcitnosť ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov. Okolnosti, ktoré je potrebné preskúmať na strane poškodeného, môžu byť podľa rozvíjajúcej sa doktríny najmä: a) intenzita vzťahu žalobcu so zomrelým, b) vek zomrelého a pozostalých, c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe, d) prípadne poskytnutie inej satisfakcie. Pre výšku náhrady je kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalého, mnohokrát prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku zosnulého sa odlišuje, nakoľko je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami. Dôležitú úlohu hrá aj pocit zodpovednosti rodiča za svoje deti. Strata osoby, na ktorej je pozostalý existenčne závislý, sa negatívne prejaví aj vo sfére osobnostného prežívania. Iná forma satisfakcie ako peňažná (napr. ospravedlnenie zodpovednej osoby) síce nemôže byť sama o sebe dostatočná, jej poskytnutie a následné posúdenie jej významu však môže prehovoriť do zníženia peňažného zadost'učinenia. (z nálezu Ústavného súdu ČR spis. zn. I. ÚS 2844/2014 zo dňa 22.12.2015).

19. Odvolací súd vo všeobecnosti poukazuje na to, že pri stanovení peňažného zadost'učinenia platí v európskom deliktuálnom práve zásada, že v prípade objektívne podobných ujmy, by sa mali priznávať porovnateľné sumy, keďže priznanie diametrálne odlišných výšok odškodnenia v skutkovo a právne

podobných prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvôle, ale i porušením práva poškodeného (príp. škodcu) na spravodlivý súdny proces.

20. Výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy okresný súd, riadiac sa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určil s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom dospel k záveru, že v súvislosti s ujmovou vzniknutou žalobcovi 1/ v dôsledku smrti jeho manželky je primeraná náhrada nemajetkovej ujmy 30.000,- eur. F. Y. zomrela v 25. roku manželstva so žalobcom v 1/ rade, ich vzťah bol plnohodnotný, harmonický. Pokiaľ ide o žalobcu 2/, podľa názoru okresného súdu, strata matky, resp. rodiča je v čase, keď človek ešte nemá sám deti, stratou najväčšou. Matka sprevádza svoje dieťa životom aj po tom, čo dospeje a má svoju rodinu. Na rozdiel od žalobcov 3/ až 4/ však prežívanie tejto straty muselo byť u žalobcu 2/ nevyhnutne v inej intenzite, pretože žalobca 2/ v čase smrti matky už viedol samostatný život mimo domova. Naproti tomu žalobcovia v 3/ a 4/ rade s matkou v čase pred jej smrťou žili v spoločnej domácnosti, boli (a sú) študenti, ktorí prišli nielen o milovanú a rozhodujúcu osobu vo svojom živote, ale museli sa vypoariadať s každodennými povinnosťami, ktoré im pribudli a najmä ostali žiť v prostredí, ktoré im matku dennodenne pripomína, čo ich traumou zvyšuje. Okresný súd preto žalobcovi v 2/ rade priznal titulom nemajetkovej ujmy sumu 24.000,- eur, žalobcovi v 3/ rade sumu 26.000,- eur a žalobkyňi v 4/ rade sumu 28.000,- eur, keď súd zobral do úvahy, že žalobkyňa v 4/ rade, na rozdiel od svojich bratov, stratila svoju matku ešte ako maloletá, vo veku dospievania.

21. Pokiaľ ide o rozhodovaciu prax slovenských súdov ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej deťom smrťou rodiča, okresný súd uviedol rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co 465/2014 zo dňa 30.07.2015 (priznaná náhrada za smrť otca 33 500,- eur pre každé z dvoch detí), Krajského súdu Trnava sp. zn. 9 Co 423/2012 zo dňa 25.02.2013 (priznaná náhrada 30 000,- eur pre každé z dvoch detí), Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 18/2016 zo dňa 22.06.2016 (priznaná náhrada 23 000,- eur pre každé z dvoch detí), Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 264/2013 zo dňa 28.10.2013 (priznaná náhrada 23 000,- eur pre 1 dieťa), Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/17/2016 (priznaná náhrada za smrť matky 30.000,- eur pre dcéru v maturitnom ročníku).

22. Odvolací súd na záver konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie obsahuje komplexné a dôsledné zhodnotenie skutočností, ktoré bolo potrebné skúmať na strane poškodených pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho zhmotnení v konkrétnej výške. S priznaním nemajetkovej ujmy aj s jej výškou sa odvolací súd stotožňuje v plnom rozsahu.

23. Na základe skutočností, že odvolací súd potvrdil výrok napadnutého rozsudku o náhrade škody, stotožňuje sa aj s výrokom o náhrade trov prvostupňového konania.

24. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil z dôvodu jeho vecnej správnosti. V odvolaniach nenapadnutej časti ponechal napadnuté rozhodnutie nedotknuté.

25. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V predmetnom odvolacom konaní mala plný úspech strana žalobcov, a preto odvolací súd priznal žalobcom 1/ až 4/ proti žalovanému 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Ďalej o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

26. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** j e príпустné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je príпустné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 Civilného mimosporového poriadku, v ďalšom texte už len „CMP“).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)